

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKE MATERE V LETU 2021

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 03.01.2022

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2021 v Sloveniji odbranih 272 bikovskih mater (BM). Na novo je bilo odbranih 85 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirajo mleka je bilo odbranih 308 BM, 62 pa za kombinirano usmeritev. V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2021 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj.

Zaradi precejšnjega števila BM z več kot 13 % druge pasme smo v preteklosti v poročilu podatke prikazovali ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj. Za leto 2021 je bila odbrana le še ena krava z več kot 13 % druge pasme (tabela 1), zato v poročilu krav z več kot 13 % druge pasme ne ločujemo več.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2021 odbranih za lisasto pasmo

Delež LS	Zavod	Število
100% LS	MS	2
100% LS	PT	9
100% LS	CE	3
100% LS	KR	3
100% LS	LJ	5
100% LS	Skupaj	22
87 - 99% LS	MS	53
87 - 99% LS	PT	81
87 - 99% LS	CE	37
87 - 99% LS	KR	44
87 - 99% LS	LJ	34
87 - 99% LS	Skupaj	249
87 - 100% LS	MS	55
87 - 100% LS	PT	90
87 - 100% LS	CE	40
87 - 100% LS	KR	47
87 - 100% LS	LJ	39
87 - 100% LS	Skupaj	271
75 - 86% LS	CE	1
75 - 86% LS	Skupaj	1

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2021 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2021. Največ BM je potomk bika PANDORA.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	47	8	55	19
PT	74	16	90	35
CE	34	7	41	13
KR	29	18	47	21
LJ	37	2	39	22
Skupaj	221	51	272	110

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
PANDORA	12
EVEREST	11
HUTERA	10
MINT	7
HELDERBERG	7
MANTON	6
REMITENT	6
MAHANGO	6
VERMEER	6
MAGIER	5
MANSI	5
JANDA	5
HUMPERT	5
DELL	5
RALDI	5
HUBRAUM	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 5). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme (le ena) so v tabelah 4 in 5 združeni v skupni prikaz.

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2021 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	8	8106±1285	346,6±64,3	4,26±0,25	281,1±40,2	3,48±0,18
ME	PT	16	7399±1392	297,4±51,9	4,05±0,38	255,2±45,8	3,46±0,18
ME	CE	7	8520±1998	386,0±98,3	4,53±0,57	311,0±70,2	3,66±0,24
ME	KR	18	7217±1118	296,7±46,5	4,12±0,38	245,5±43,4	3,39±0,16
ME	LJ	2	7185±395	317,5±10,6	4,43±0,40	248,0±15,6	3,45±0,03
ME	Skupaj	51	7591±1397	317,8±66,1	4,19±0,41	263,2±51,1	3,46±0,19
ML	MS	45	9465±1605	373,8±71,4	3,96±0,46	332,7±58,1	3,52±0,17
ML	PT	72	9104±1419	365,1±56,1	4,04±0,44	321,0±50,3	3,53±0,17
ML	CE	32	9063±1278	396,8±79,2	4,36±0,48	325,8±49,3	3,59±0,18
ML	KR	28	8215±1412	322,9±53,0	3,95±0,32	280,6±49,0	3,42±0,12
ML	LJ	37	8508±991	343,3±44,5	4,04±0,30	296,1±35,6	3,48±0,16
ML	Skupaj	214	8954±1425	362,4±64,7	4,06±0,43	314,6±52,2	3,51±0,17
Skupaj	Skupaj	265	8692±1516	353,8±67,2	4,08±0,43	304,7±55,7	3,50±0,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2021 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	8	7481±1145	323,8±62,8	4,32±0,46	255,6±35,0	3,43±0,18
ME	PT	16	7020±1437	281,1±48,9	4,06±0,49	240,4±48,3	3,43±0,23
ME	CE	6	8704±957	396,8±65,1	4,55±0,49	318,3±31,0	3,66±0,19
ME	KR	18	6648±1260	269,8±51,2	4,07±0,37	225,9±47,7	3,39±0,18
ME	LJ	2	6743±869	300,0±21,2	4,47±0,26	229,5±46,0	3,39±0,25
ME	Skupaj	50	7151±1377	298,5±65,8	4,18±0,46	246,5±51,5	3,44±0,21
ML	MS	44	9148±1695	370,8±84,1	4,05±0,47	318,7±61,3	3,49±0,22
ML	PT	71	8426±1417	340,0±60,0	4,06±0,44	294,9±52,4	3,50±0,18
ML	CE	31	8634±1117	370,0±66,3	4,28±0,44	307,3±43,7	3,56±0,17
ML	KR	28	7802±1133	307,7±44,3	3,96±0,34	264,3±40,3	3,39±0,15
ML	LJ	37	8024±925	323,2±42,7	4,03±0,35	275,3±34,1	3,43±0,18
ML	Skupaj	211	8454±1394	343,6±66,0	4,07±0,42	294,2±51,9	3,48±0,19
Skupaj	Skupaj	261	8204±1480	335,0±68,2	4,09±0,43	285,1±55,0	3,47±0,19

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12). Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko. Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2021 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	8	122±9	123±9	103±8	122±9	103±14	122±9
ME	PT	16	114±11	112±9	99±11	112±8	103±13	112±8
ME	CE	7	122±12	125±10	107±14	123±10	111±16	123±10
ME	KR	18	116±7	117±6	101±12	117±8	101±9	117±7
ME	LJ	2	114±8	121±1	113±16	117±8	111±2	118±7
ME	Skupaj	51	117±10	117±9	102±12	117±9	104±12	117±9
ML	MS	46	135±14	132±12	98±13	136±15	105±10	135±14
ML	PT	73	132±11	129±13	97±14	132±10	105±12	132±10
ML	CE	31	128±11	128±15	103±13	129±12	108±11	129±13
ML	KR	29	128±10	126±10	96±11	129±11	102±8	129±10
ML	LJ	37	129±9	127±9	98±10	129±9	105±11	129±9
ML	Skupaj	216	131±11	129±12	98±13	131±12	105±11	131±11
Skupaj	Skupaj	267	128±12	126±12	99±13	129±13	105±11	129±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah